

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznikov, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 269.

V Ljubljani, v sredo 23. novembra 1898.

Letnik XXVI

Državni zbor.

Dunaj, 22. novembra.

Nov pogodbeni provizorij.

Razprave v pogodbenem odseku o carinski in trgovinski pogodbi z Ogersko so tako »stvarne in temeljite«, da ni misliti na pravčasno rešitev. Opozicija se pošteno trudi, da bi stvar zavlekla; izpodtika se ob vsak kamenček ter huduje nad vlado, da ni od Ogrov izposlovala boljše nagodbe, in nad desnico, da je gluha za vse premembe. In v dobi narodnih bojov je umevno in naravno, da poslanec Lorber zasleduje tuje izraze v pogodbenih predlogih ter predava o nemškem slogu in slovnicu, da poslanec dr. Menger razpravlja tem povodom znane dogodke na dunajskem obrtnem muzeju. Škoda, da se mnogo dobrega zrna zgubi med plevami ter usahne vsled politične suše. Mlin še ropoče, toda voda upada na jezu in morda že v bližnji prihodnosti nastane tišina v parlamentni palači. Vedno bolj gine upanje, da parlament sklene pogodbo. Kar bi bilo mogoče, je le še nov provizorij, a tudi to bi ogerska obstrukcija preprečila. Konec pesmi bode pri nas § 14., na Ogerskem znana ex-lex.

Slovenščina na državni železnici.

V seji dne 17. t. mes. so koroški poslanci Ghon, Steinwender in tovariši vložili interpelacijo na železniškega ministra, v kateri vprašajo, ali je res, da bodo z novim letom na koroški črti državne železnice sprevodniki izklicavali imena postaj tudi v slovenskem jeziku in da bodo dvojezični vsi napisi, lepaki, vozni redi itd. Grozno, da se vlada drzne kaj tacega v dobi obstrukcije! Interpelantje trdijo, da so vse občine ob železnici, izvzemši Brnco, nemške, da so vsa slovanska imena občin na zemljevidu neznana in nenavadna v deželi, da Slovenci sami ne zahtevajo dvojezičnih napisov itd. in da je železniško ministerstvo brez potrebe motilo mir in spravo med obema

narodnostima ter vrglo med prebivalstvo novega netiva prepiru in sovraštvu. Konečno seveda zahtevajo, da minister takoj prekliče to naredbo. V istini smešni in malenkostni so zastopniki velikega kulturnega naroda!

Jubilejske ustanove.

Poslanec dr. Stojan in tovariši so nedavno predlagali, naj bi se do 1. julija 1899 podaljšal obrok zakonite določbe, da so vseh pristojbin proste vse ustanove v razne dobre namene, ustanovljene povodom cesarskega jubileja. Danes je zbornica brez ugovora pritrdila nujnosti predloga ter vsprejela kratki načrt zakona. Mi opozarjamo na to določbo, ker so nam znani slučajji, da so morale stranke enakim povodom plačati kolektivine in razne pristojbine.

Izjemno stanje v Galiciji.

Danes se je pričela debata o zatožbi sedanjega ministerstva zaradi izjemnega stanja v Galiciji. Predlog za zatožbo je danes utemeljeval poslanec Daszynski. Govoril je debeli dve uri kot socialni demokrat in agitator skozi okno. S temi besedami je označen njegov govor. Da v Galiciji ni vse v najlepšem redu, to je svetu že iz davna znano, in da so v Galiciji najslabše socialne razmere, to je tudi gotovo. To, kar nam je danes Daszynski slikal v najtemnejših bojah, ima svojo podlago in ozadje, katero pa ni od danes ali včeraj. Znani pa so tudi vzroki v istini nelepah galiških razmer, ki so rodile letos jako nevarno gibanje mej prebivalstvom ter vlado prisilile, da s silo omeji in zaduši to gibanje. Vprašanje je torej: ali je bila vlada opravičena, da je proglasila v 33 okraji izjemno stanje ali ne? Po vsem, kar smo čuli o nemirih in izgredih, ne moremo vprašanja zanikati, kajti inace bi bila ljudska razburjenost pretrgala vse jezove ter divjala proti vsemu in vsakemu. A drugo je vprašanje, ali vlada in ali oni krogi, kateri so bili danes predmet poslanca Daszynskega govoru, sploh resno razmišljajo o pri-

mernih in potrebnih sredstvih in zdravilih, da odpravijo zlo in korenito zatro bacile raznih socialnih bolezni. Nam se zdi, da ne, ker si v Avstriji sploh skušamo pomagati, kedar je že prepozno in nam voda teče v grlo.

Grof Thun je kratko, a odločno zavrnil posl. Daszynskega v mnogem oziru pretirane napade na posamezne osebe in oblasti ter označil ves govor kot agitacijsko sredstvo soc. demokratske stranke. Dalje je pojasnil vzroke in nagibe, ki so vlado koncem junija prisilili, da je proglasila izjemno stanje v okrajih, koder so bili v nevarnosti javni red, življenje in lastnina. Levičarji, osobito soc. demokratje so živahno ugovarjali, kar pa ni motilo humorja grafu Thunu. Žalostno, da je morala vlada proglasiti izjemno stanje, a še žalostnejše, da zbornica trati čas z dogodki v galiških žganjarjih.

Ob 4. uri je predsednik zaključil sejo; debata se bode nadaljevala in bržčas končala v četrtek, z desnice so oglašeni kot govorniki samo Potoczek, dr. Byk in Karatnicki, z leve nekatere soc. demokratje in poljski opozicijonci poleg neizogibnega Pferšeta.

O dvoboju.

(Študija † † †.)

(Dalje.)

Ko smo tako pregledali početek dvoboja, kraj njegovega rojstva, njegovo prvo lice in počasni razvitek v obliko, v kakoršni nastopa danes, ko smo označili ob kratkem njegovo zgodovino od pragermanske dobe do današnjega časa, pogledimo še, ali je dvoboj res nepostaven, prepovedan, in če je, kdo ga je prepovedal, oziroma ga prepoveduje in zakaj.

III. Dvoboj je prepovedan že v deseterih zapovedih božjih. »Ne ubijaj« glasi se peta; a še groznejše, še bolj pretresljivo glasi se beseda, katero je govoril Bog prvemu ubijalcu, Kajnu: »Kaj

LISTEK.

Moji Mařenki.

(Česki spisal K. Křen.)

(Dalje.)

Za mesec dnij je bila svatba in na zimo je ostal Petura s sestro Katarino osamljen. Mlada poročenca sta odšla na Slovaško, kjer je bil stotnikov polk.

Leta so potekala v mirnem blagru in zadovoljnosti kakor mladima tako starima.

Za dve leti je došlo s Slovaškega nenadno pismo, da bi bila oba stara toliko prijazna in bi prišla na Slovaško malemu novorojencu za botre.

Kdo je storil to rajše kot Petura in njegova sestra.

Prišla sta z Libic, prišel je oče izpod Křivana in veselje je bilo še večje.

Kot krstno darilo je dal stari Petura mali Mařenki križec, ki je bil ves posejan s češkimi granati.

»Če da Bog in dete zraste, tedaj mu nekaj pripomnite, da je dal ta križec sivi dedek; da so ti granati češki, da so to krvave solze, s katerimi je češka zemlja namočena že stoletja in da je češka zemlja polna takih solz.«

Minuli ste zopet dve leti v mirnem blagru in zadovoljnosti.

Okupacija Bosne! Koliko src se topi v žalosti, koliko solz se potoči že samo pri spominu na osodno okupacijo!

Tako srečno, tako blaženo so živeli Havranovi. Tu najedenkrat zabuči nad bivališčem tega rodbinskega blagra divja burja in nesreča se vsede na streho blagrovega bivališča.

Stotnikov polk je bil poklican v Bosno. V treh dneh ga je že nesel vlak na bojišče.

Havranova gospa se je preselila z Mařenko v Libice.

Če je bil Petura preje goreč čitatelj novin, je zdaj vsako malo poročilo iz Bosne tako rekoč požiral. Skoro vsak dan je hodil lep kos pota slugi naproti, da je preje zvedel, kaj je v Bosni novega.

Mařenka ali gospa Havranova je izgubila s soprogovim odhodom svojo prejšnjo veselost. Često je odšla z malo Mařenko daleč na polje, vsedla se kje pod kako košato drevo in v mislih je poletavala daleč na jug za svojim Karolom.

»Ljudje dobri, kje je kdo,« je klical jedenkrat Petura, prišedši v sobo in držeč novine nad glavo. »Tu stoji črno na belem, da se je vnelo pri Maglaju strašno klanje, v kateri je bilo posekanih mnogo z naše strani.«

»Ah, Bože, Ti si naš in mi smo tvoji otroci! Samo da bi ne bil tam naš Karol!« je vzdihnila Katarina.

Za mizo, kjer je sedela gospa Havranova z Mařenko, se je odzval krik.

S strahom je priskočil Petura k mizi. Na mizi je sedela mala Mařenka, držeč v roki granatni dedov križec in začudeno gledala mater, ki je gledala s pobledenim obličjem prestrašena na križec v Mařenkinih rokah.

»Za Boga svetega, kaj se je zgodilo, Mařenka?« je klical Petura.

Globok vzdih se je izvil hčeri iz prsi.

si storil? Glas krvi tvojega brata vpije do neba. V kazni za to bodi proklet na zemlji, ki je odprla svoje žrelo in po tvoji roki dobila piti kri tvojega brata«. (1. Mojz. 4, 10 f.)

Torej sme prelivati človeško kri le v to postavljena posvetna oblast in sicer le v kazni za zločine! To udi najbolj jasno sv. Pavel rekoč: Po vsej pravici nosi meč posvetna oblast, kajti ona je služabnica božja, maščevalka nad onim, ki je zlo storil. (Rim. 13, 4.) Tudi pravična vojska — pa tudi jedino le pravična — spada sem in je dovoljena, zakaj v nji teče kri le v kazni prizadete krivice; a celo v najpravičnejši vojski je vsako nepotrebno, brezkoristno ubijanje pravi pravcati umor.

Isto velja, če se braniš pred nasilstvom. Dovoljeno ti je braniti se z vsemi pripomočki, če ti gre za življenje, kajti v tem slučaju delaš v smislu in imenu posvetne oblasti, ker si sam iščeš varnosti, katero ti ima dati ona. Sv. pismo dovoljuje, da usmrtiš hišni posestnik tatu, če je leta napal njegovo premoženje in njega samega po noči; zakaj tedaj se ne more razložiti, ima-li tat orožje pri sebi ali ne in je skoro gotovo, da bo ranil ali usmrtil gospodarja, če mu skuša ta prestriči njegovo namero. Po dnevi in v slučaju, da ni šlo gospodarju za življenje, pa bi ga ne smel usmrtiti, ker bi ta uboj ne bil nič drugega kakor umor.

Torej nikjer nikakega sledu, da sveto pismo dvoboj v katerem smislu si bode dovoljuje! Nasprotno; »ne ubijaj!« govori tako jasno zoper dvoboj, da jasnejše ne more.

A ne le, da se tujega življenja ne smemo dotakniti, tudi čez lastno nismo neomejeni gospodarji in ga ne smemo izpostavljati na nikak način v smrtno nevarnost. »Ti si gospod, ki imaš pravico nad življenjem in smrtjo«, pravi knjiga modrosti (16, 13), in Gospod govori: »Jaz uničujem in jaz oživljam.« A kdor se dvobojuje, izpostavlja svoje življenje lastnovoljno v smrtno nevarnost. Dvoboj torej združuje samomor z umorom in je toliko slabši od vsakega posameznega izmed teh dveh.

A ne samo Bog, »kateri jedini ima pravico do maščevanja za prizadete krivice«, tudi cerkev sama prepoveduje in obsoja najostrejši dvoboj.

Nočemo ponavljati, kar smo že v zgodovini dvoboja navedli, ozirati se hočemo na poznejše prepovedi, ki so ostre in jasne in spopolnjujejo prejšnje, tako da se vidi, da cerkev, poslušajoč glas božji, obsoja in pod najstrožjimi kaznimi vsak dvoboj, bodisi v kakršni koli obliki, zabranjuje. Natančneje naj navedemo samo določbo tridentinskega zbora.¹ Glasi se tako-le: »Gnusna navada dvoboja, katerega je vpeljal hudič sam, da bi mogel s krvavim morjenjem teles tudi dušo večno pogubiti, naj se iz krščanskih dežel in držav popolnoma odpravi. Cesarji, kralji, vojvode, knezi, mejni grofje, grofje in vsi posvetni oblastniki, ki v svojih pokrajinah dvoboj med kristjani dovoljujejo, naj so vsled tega ekskomunicirani! — Oni pa, ki se dvobojujejo, in njih

¹ Sess. 25, cap. 19 de ref.

»Oče, pogledajte ta križec. Jeden izmed granatov je izpadel. Mařenka si je igrala s križcem, in ravno ko si ti čital o bitki pri Maglaju, je izpadel sam od sebe jeden granat. Gotovo je zadela Karola kaka nesreča!«

»Bog ne daj! Kdo bi vendar iz takega naključja sklepal na to. Granat je bil slabo pritrjen, zato je izpadel.«

Za teden dnij je vendar došlo hujše poročilo.

»Ranjen sem! Kdor izmed vas more, naj pride k meni v bolnišnico v Oseku.

Karol.«

Tedaj se je začul trojni bolesten klic v mirni sobi.

»Bog nam pomagaj! Kaj smo mogli drugega pričakovati? Vojna je vojna! Mogoče ni tako hudo! Jaz bi šel rad sam, toda vidiš, da mi več ne služijo noge tako, kakor bi mi morale. Katarina tudi ne more. Pisal bom staremu Havranu, naj se odpravi tja. Ta je še čilejši kakor jaz.«

»Ne, ne, jaz grem sama, oče! Ali naj si ne štejem v sveto dolžnost, poskrbeti za svojega Karola? In kdo opravi vse boljše, kakor jaz, njegova žena?«

(Dalje sledi.)

takozvani sekundantje, naj zapadejo ekskomunikaciji, konfiskaciji vsega premoženja, in večni sramoti, in naj se kaznujejo po svetih kanonih prav tako, kakor morilci. In če padejo v dvoboju, naj se jim za vedno zabrani cerkveni pokop. Prav tako naj zadene one, ki so v dvoboju kakor koli si bode svetovali, ali prigovarjali, istotako tudi gledalce, ekskomunikacija in popolno izobčenje, ne glede na kake privilegije ali kaj sličnega.«

Po tridentinskem zboru je papež Benedikt XIV. v svoji konstituciji »Detestabilem« kazni še poostiril in razširil. Upamo, da utegne čitatelje zanimati najnovejša določba, katero je bil izdal papež Pij IX. 12. oktobra 1869. ki ima še danes popolno veljavo. Po tem ukrepu zapadejo ekskomunikaciji²:

a) dvobojevniki sami, naj se že bojujejo s pričami ali brez prič, naj bode-li kdo ranjen, ali ne;

b) kdor k dvoboju provocira, tudi v slučaju, da se provokacija ne vzprejme, in sicer zadene kazni tudi onega, ki ne pozove na dvoboj naravnost, ampak le s splošnimi izrazi n. pr.: »Pričakujem vas jutri ob robu gozda, pri vili, da mi stvar razjasnite ali zadostite«, ali tudi brez pravega pozvanja, recimo: »Prosim, pojdite z mano na vrt, govoriti mi je z vami!« — v slučaju namreč, da ga dotičnik razume;

c) kdor dvoboj vzprejme, tudi če se namera ne izvrši, in nista niti prišla na določeno mesto;

d) sekundanti, spremljevalci, kratko vsi, ki imajo z dvobojevniki kaj prostovoljno opraviti, bodisi da svetujejo, opozarjajo ali se na kak drug način udeležijo boja; člani »častnega sodišča«, kdor posodi orožje, prepusti svoj vrt, dvobojevnika v svojem vozu na določeno mesto popelje, ju pomaga skriti, ali kdor pozvanje na dvoboj napiše, vroči itd.

e) gledalci, ki pridejo na določeno mesto s tem namenom, da bi gledali; a te zadene ekskomunikacija le zaradi tega, ker je njih prisotnost, njih gledanje glavna vzpodbuda k dvoboju; zato je kazni oni prost, ki le ne vede mimo pride, ali od daleč skrivaj gleda; ne da bi ga dvobojevnika opazila. Da je cerkev tudi glede gledalcev pravo zadela sledi iz tega, če pomislimo, da je zlasti med vseučiliščniki mnogo takih, ki se le zaradi tega dvobojujejo, da pokažejo onemu ali temu svojo neustrašenost, svoje preziranje smrti.

f) vsi oblastniki, kateri dvoboj dovoljujejo in ga ne skušajo po moči preprečiti, in sicer pravi konstitucija dobesedno: »naj vživajo katerokoli čast, tudi kraljevsko ali carsko!«

Iz povedanega vidimo, da je katoliška cerkev v vseh stoletjih, — »sama sebi zvesta« — z isto enerzijsko delala zoper dvoboj, ga obsojala najostreje in vedno s studom obračala svoje lice od take barbarske šege. Ni ji bilo zadosti, da je zapretila dvobojevnikom z najhujšimi kaznimi, katere morejo zadeti kristijana, temveč jednako kazni naložila sploh vsem, ki se kakor koli dvoboja tudi le v neznatnih stvareh udeležijo.

(Dalje sledi.)

² Gl. Schüch: Pastoraltheologie.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. novembra.

Skupni vojni minister Kriegerhammer

je, kakor poročajo dunajski neoficijozni listi, že vložil ostavko in na njegovo mesto pride baje korni poveljnik v Budimpešti princ Lobkovic. Uradno se ta vest sicer še ne potrjuje, a je vse-kako zelo verjetna, ker se je vojni minister zameril s svojim postopanjem češkim zastopnikom in tudi Mažarom. Prvim ni všeč njegov najnovejši ukaz glede vedenja rezervnikov in častnikov pri kontrolnih shodih, Mažari pa niso zadovoljni z znanim pismom glede premestitve Hentzičevega spomenika. Ta dogodek, ako se obistini, ne bode prišel nepričakovano, kajti skoro vsako leto, odkar načeljuje skupni vojni upravi pl. Kriegerhammer, so se obnavljale vesti o njegovi demisiji; poleg tega ga pa tudi njegova bolehavost čim dalje bolj sili, da prej ko prej odloži ministersko čast. Prav lahko je toraj mogoče, da dobimo novega vojnega ministra, ko se sedanji vrne s potovanja.

Pogajanja kvotnih deputacij so sedaj definitivno končana, kar je dovolj jasno razvidno iz odgovora avstr. kvotne deput. na zadnji nuncij ogerske deputacije. Odgovor, ki je v marsičem zanimiv, slove približno tako-le: Odklonitev našega računa in predloga v zadevi določitve kvote ni prišla nepričakovano, ker so jo že zdavnaj poprej napovedovali ogerski listi. Tembolj pa je presenetilo vse avstrijske kroge dejstvo, da se je ta odklonitev naznanila pismeno, ker se je že poprej določilo, da se vrši še jedna skupna seja, v kateri izrazijo ogerski delegatje svoje mnenje in avstrijski zastopniki še jedenkrat pojasne svoje stališče, tembolj ker poslednji niso nameravali tako naglo pretrgati započetih pogajanj. Poleg tega pa je naše delegate vrlo presenetil način odgovora. — Poročevalec svetnik Beer na to zagovarja avstrijski predlog 38:62 in kratko izjavlja napram trditvi, češ, da je način proračunavanja kvote, kakor ga predlagajo Ogri, najbolji, rekoč: »Da, relativno najbolji za Ogersko, a ne za Avstrijo.« Sklepa pa odgovor z naslednjimi besedami: »Ker pa se v nunciju ogerske deputacije prav nič ne ozira na naše ustno izražene želje, izjavlja avstrijska kvotna deputacija z obžalovanjem, da dolgotrajna pogajanja niso dovedla do nikakega uspeha. Ob enem pa moramo najodločneje zavriniti neutemeljeno pripomnjo v zadnjem dopisu, da je iz raznih postavkov našega računa razvidno stremljenje naše, kako bi pokazali konečni uspeh čim ugodnejši za Avstrijo, in to celo tam, kjer se ne strinja z resnico in pravičnostjo. — Že iz tega odgovora avstrijske kvotne deputacije je razvidna vsa ošabnost in sebičnost mažarskih krogov.

Dogodki v ogerski poslanski zbornici, ki so se pojavili v predzadnji seji, so resnična podoba lanskim novemberskim dogodkom v avstrijskem parlamentu. Kakor v dunajski poslanski zbornici, »zborovali« so tudi mažarski poslanci pozno v noč, kajti opolunoci je bila seje zaključena znamenita seja. Vender se pa ni dogodilo pri nas, da bi bil predsednik devetkrat moral prekiniti sejo ter dotični govornik zopet pričeti svoj govor. Glavni govornik je bil v isti seji domobranski minister Fejervary, ki pa seveda ni mogel priti do besede. Opozicija je sklenila, da ne jenja preje z rogoviljenjem, dokler minister ne prekliče svojih besedij, kar je moral storiti v včerajšnji seji, ako je hotela vlada, da se zborovanje sploh še nadaljuje. Poleg opozicijskih poslancev so pa igrali veliko ulogo tudi nahujskani vseučiliščniki in najeta druhal, ki je pred zbornico in na galeriji uprizarjala vsakovrstne škanđale. Prišlo je večkrat do pretepa in policija je imela mnogo opravka, da je bila kos svoji nalogi. Aretovanih pa tudi ranjenih je bilo več oseb. Posledica teh škandalov je mej drugim to, da se je zborn. podpredsednik odpovedal svoji časti. Po leg tega se pa splošno govori, da bo ogerski drž. zbor zaključen ali pa vsaj preložen, ako bi se utegnili še ponoviti taki škandalozni prizori. Vlada ima že v rokah potrebno cesarjevo dovoljenje. — Včerajšnja seja je bila sicer nekoliko mirnejša, ker je Fejervary preklical žaljive besede, a gotovosti ni nobene, da ne bi obstrukcionisti nadaljevali svojega »patrijotičnega« dela. — Pri spominu na lanske dogodke v avstrijskem parlamentu pride vsakomur na misel bahato postopanje Mažarov napram Avstrijcem. Mažari so tedaj izrabili naš žalostni položaj v svojo korist ter prešerno govorili o politični nezrelosti avstrijskih narodov. Kaj, ko bi sedaj naš parlament jel se hvaležnega skazovati za to veliko »naklonjenost« ter napram Mažarom jednako postopal?

Imenovanje krečanskega guvernerja se izvrši najbrže še tekom meseca novembra. Mej kandidatom princem Jurijem in zastopniki štirih velesil se je že doseglo sporazumljenje glede oblike in vsebine dekreta, s katerim bodo velesile imenovale grškega princa začasnim vrhovnim komisarjem. Temu začasnemu imenovanju sledi kmalu definitivno. Ob enem z imenovanjem ali morda še prej se uvede na Kreti grščina kot izključni uradni jezik, nasprotno se bo pa najbrže ustreglo želji ruske vlade, naj se na vseh uradnih poslopih poleg krečanske redoma razobeša tudi turška zastava, kot jedini znak, da je sultan vrhovni pokrovitelj otoka Krete.

Spansko-ameriška mirovna komisija ima danes zopet jedno »zadnjih« sej, ki so pri

takih posvetovanjih, kakor je to, že davno v navadi. V ponedeljkovi seji so ameriški delegati zavrnili predlog španskih tovarišev, naj se sestavi glede rešitve filipinskega vprašanja posebno razsodišče, ker ni nade, da bi se mogli delegatje sporazumeti sami med seboj. O izidu seje same listi ničesar ne poročajo, vendar pa se zatrjuje, da so ostavili sejno dvorano vsi prav zadovoljni. Mogoče je toraj, da so se sporazumeli glede kake važne točke in morda ravno glede Filipin ter da so se španski komisarji zadovoljili s ponujano odškodnino.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. novembra.

(Rok za vlaganje fasije podaljšan.) Na vprašanje državnega poslanca dr. Stojana je odgovoril naučni minister, da je izvedbena naredba za zakon o kongruji že izročena posameznim deželnim predsedstvom in da je rok za vlaganje fasij podaljšan do srede meseca februarja prihodnjega leta.

(Slovenski »Narod« in Primorci.) Zadnja »Soča« piše: »Mi »Sl. Naroda« ne štejemo več med resne liste, ki so vredni upoštevanja. On ni glasilo ni jedne stranke, pa tudi ne zastopa nazorov in politike kake stranke, najmanj pa narodne, marveč le neke klike, katero bo treba na vsak način strmoglaviti. Primorci smo se odpovedali vsaki zvezi z »Narodom«, dokler bo v rokah tiste klike«. Jasni se!

(Umrli) je 22. t. m. v Opatiji okrajni sodnik v Cirknici, dež. sodišča svetnik g. Ivan Nedog. N. v m. p.!

(Zbor veterancev) obhaja 2. decembra cesarsko slavnost. V ta namen udeleži se svete maše pri sv. Jakobu, izroči addresso in razdeli spominjske svetinje.

(Za vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani.) Županstvo občina Žilce pri Št. Vidu je odposlalo na državni zbor peticijo za vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani.

(O škofu dr. Mahnič.) Kako lepo izvršuje dični škof Mahnič na otoku Krku svoj misijon, nam priča malo poročilce, ki nam je došlo od prijateljske strani iz Primorja. Dne 22. preteklega meseca je ostavil dr. Mahnič svojo škofijsko prestolico, da obišče nekatere kraje svojega škofijskega področja. Omenjeni prvi dan je prišel Premilostni v vasico Kras in si ogledal tamošnjo cerkev. Tu ga je pričakoval domači župnik, cerkveno starešinstvo in nebrojna množica vernega ljudstva. Od tu se je podal v mesto Dobrinj, kjer je ostal čez noč. Tu je bil vsprejet kar najpristroneje. Vse mestece je bilo v zelenji in v slavolikih, na katerih so bili izraženi srčni pozdravi vernikov. Ljudstvo je svojega škofa navdušeno pozdravljalo. Spremljan od preč. duhovščine, občinskega zastopa in drugih odličnih meščanov šel je skozi špalir šolske mladine, ki je prišla pod vodstvom svojih učiteljev z zastavicami mu naproti. Možnarji so pokali, zvonovi so zvonili in narod je gologlav in kleče vzklikal navdušeno: »Živel naš Pastir!« Drugi dan, v nedeljo je bila pontifikalna cerkvena slovesnost in škof je opravljal staroslovensko sv. mašo. Že skoro 50 let se ni pripetilo, da bi slišali iz ust svojega škofa služiti v tej cerkvi božjo službo v jeziku naših slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Solze radosti so igrale v očeh vernega ljudstva, katerega je bila natlačena vsa cerkev, ko je škot stopil na propovednico in govoril besedo božjo iz — srca v srca. Vedno nepozaben ostane ta dan mestu Dobrinju in njega vernemu prebivalstvu. Istega dne se je podal še v selo Lužan, kjer si je ogledal tamošnjo kapelo, zvečer pa mu je ob povratku v Dobrinj napravilo prebivalstvo sijajno bakljado ob razsvitljenju vsega mesta. — V ponedeljek, dne 24. oktobra podal se je v uro oddaljeno Polje, kjer je blagoslovil novo cerkev, sezidano od samih žrtev vernega prebivalstva. Tudi ta kraj je bil ves okrašen za vsprejem škofa z slavoloki, zastavami in zelenjem. Tukaj se je vršila po posvečevanju cerkve velika sv. maša, po kateri je delil škof sv. birmo. Po cerkveni slavnosti priredilo je Poljane škofu sijajen obed. — Dne 25. oktobra ob polu šestih zjutraj je zapustil Dobrinj, spremljan od č. duhovščine, starešinstva in vsega prebivalstva ter odšel v Dubašnico, da ondi deli sveto

birmo. Mej potom je obiskal sela Rasopasno in Gabonjin, kjer je bil povsodi z navdušenjem vsprejet. Iz tega kratkega poročila je posneti, da je škof dr. Mahnič ljubljien od svojih vernih, kakor malo kateri pred njim ter da se tudi on čuti srečnega v deželi, kjer še živi nepokvarjeno ljudstvo in kjer sije luč sv. vere v še neskaljeni svitlobi. Bog ohrani Pastirja še dolgo let svoji zvesti čedi!

(Umetnost knjigoveška.) Sin ljubljanskega knjigoveza J. Bonača je izdelal krasno, umetniško napravljeno mapo za udanostno addresso, katero izroči občina ljubljanskega mesta cesarju. Grba cesarski in ljubljanski, zelo okusno izdelana, dičita okvir. Lepo delo si je vredno ogledati.

(Žup. n Devinski obsojen.) [Izv. dopis.] Veliko je bilo zanimanje za to razpravo. Zanimali so se za njo Slovenci, pričakovali so izida Lahi. Vasica Devin je naša mala narodna trdnjavnica, ki je najbolj izpostavljena italijanskemu navalu. Ako pade iz naših rok Sv. Križ, ako prodro Lahi v Devin, tedaj — tako si mislijo naša laska gospoda — tedaj smo združeni z Lahij v Furlaniji in z Lahij v Italiji. V ta namen so ustanovili v Devinu šolo, katero vzdržuje društvo prejšnje »Propatrie« — sedanje »Lega nazionale«. — Ko je umoril italijanski podanik Lucheni našo cesarico, zavrelo je v vsakem srcu slehernega Slovenca. In v Devinu, kjer se vzgaja v šoli »Lega nazionale« deca v italijanskem duhu, zavrelo je tudi proti tej šoli. — Razrušiti so hoteli ono stavbo, kjer se odtuje deca svojemu jeziku, svoji domovini, oni domovini, ki je že toliko krvi prelila v slavo in čast Habsburžanov. Tako so prišli na zatožno klop g. Ples, župan devinski, njegovi dražestni hčerki Marija in Ivanka Ples, g. učiteljica Šolc in še 19 drugih naših ljudi. Gosp. Plesa so dolžili, da je dal svojemu hlapcu Boltarju železni drog in mu ukazal, naj gre na šolo »Lega Nazionale« in naj vrže šolski zvon z strehe. Nadalje so ga dolžili, da je klical na vratih svoje hiše: »Živio! dol z Lego!« Hčerki županovi pa, da sti kričali na vratih hiše: »Živio, dol z Lego« in ploskali, ko so hoteli izgretniki porušiti šolo. Tudi g. Šolc je bila tožena radi onih klicev, kakor g. Plesovi. Stresel sem se, ko sem stopil v sodno dvorano. Tam med 19 obtoženci je sedel mož, o katerem ni mogel nikdo še slabe besede reči; tam je sedel kakor zločinec uzoren družinski oče, kakor zločinec je sedel uzorni župan, uzorni Avstrijec — mož, ki je bil pravi sin domovine, pravi sin Avstrije, mož, ki je 17 let častno in vestno izvrševal težke dolžnosti župana. Tam med izgretniki sedela je mlajša hčerka Plesova, smehljajoča se vsemu, kakor bi že naprej vedela, oproščen mi bo oče, oproščena bom jaz — in zopet bomo imeli v naši sredi ljubljene očeta, ki že dva meseca zdihuje v ječi po nedolžnem. In starejša sestra, kaj pa ona tako tožno poveša oči? Boji se, da bi ne obsodili očeta, kaj, ko bi njo tudi zaprli, saj ona bi ne imela nič proti temu, samo da pride enkrat ljubi oče domov, katerega ne morejo več pogrešati. In g. Šolc premišljuje, kako je mogoče, da sedim jaz tukaj, da še celo službo lahko izgubim, ako bi se našlo človeče, katero bi proti meni po krivem pričalo. — Italijan Arzon je izpovedal baje pred izpraševalnim sodnikom v Tržiču (Mon falcone) da je videl g. Plesovi in g. učiteljico Šolc na vratih Plesove hiše, kjer so vpile: Živio, dol z Lego! in da so ploskale z rokami. Pri obravnavi pa je baš ta Arzon pod prisego svečano izjavil, da on kaj takega sploh ni nikdar govoril, da on sploh ni mogel niti videti imenovanih gospic, ker pred njim je stal velik voz sena, kateri mu je zabranjeval, da bi bil videl hišo Plesovo, toliko manj pa da bi bil videl one gospice. Branitelj dr. Gregorin je vprašal pričo: »Menda vam je g. preiskovalni sodnik rekel: »Morda so bile tudi g. Plesove z učiteljico na vratih in kričale z drugimi?«, na kar je priča izjavila: »Menda, da je bilo tako«. Na podlagi take zatožbe bile so gospice tožene, sedeti so morale na zatožni klopi, kakor zločinke, izgubljati čas in prenašati hude skrbi. Ubogi mi! — Da! — pred izpraševalnim sodnikom ni prisega, a pred svetostjo prisega prikaže se vse v drugačni luči. — Da so bile vse tri gospice oproščene, je samo na sebi umevno, a kedo jim poplača vse sitnosti?! Gospoda župana Plesa je dolžil njegov hlapec, da mu je župan ukazal šolo »Lega« poškodovati. Ker je pa hlapec preklical to izjavo, kaznovati ni mogla sodnija g.

Plesa radi tega zločina. Soobtoženci Gabrovec, Terčon in Živio so dolžili župana, da je stal na vratih, klical: Živio, dol z Lego« in da je ploskal z rokami. Ti obtoženci so torej dolžili g. Plesa. Priča Herkov (Italijan) zatrja pod prisego, da Plesa ni bilo na vratih, baš tako priča Pečihar, kakor tudi Ivana Neumann. Priča Angelj Kante je tudi izvrstno govoril na korist g. Plesu. Tudi priča Pahor je pod prisego potrdil, da Ples ni prišel niti na vrata. Priča Marija Mandelik je rekla, da se ji je zdel g. Ples užaljen in da je hodil v skrbeh sem in tja, in ni mogla potrditi, da bi bil ploskal Ples in kričal »Doli z Lego!« — Gosp. kapelan devinski je tudi potrdil, da je bil Ples vznemirjen, spominja se ne, da bil šel Ples iz dvorane. Tudi g. župnik iz Prvačine izrazil se je ugodno za Plesa. Okrajno glavarstvo v Gradišču, o katerem sploh ne more živa duša trditi, da čuti slovenski, izreklo je, da je Ples skrben župan in da je bilo njegovo politično vedenje vsikdar korektno. Trije obtoženci torej so dolžili Plesa. Vsi drugi obtoženci (16 jih je bilo), rekli so, da ga niso videli in ne slišali, — obtoženci niso torej govorili zapriseženi. A priče, ki so bile vse zaprisežene, šest po številu, te priče namreč, ki so pod svetostjo prisega govorile — imele bi torej imeti vsaj toliko vere, toliko moči, kolikor so jo imeli oni trije zatoženci, ki niso bili zapriseženi in ki so valili krivdo na g. Plesa jedino radi tega, da bi bili oni manj kaznovani. Mislim, da ni treba biti jurist, da bi to razumel. A kaj se je zgodilo? Šestnajst obtožencev je reklo, da ni videlo in slišalo Plesa, šest zapriseženih prič je potrdilo, da Ples ni kričal in ploskal, — dvaindvajset prič ni moglo torej ovreči zatožbe treh obtožencev. In Ples je bil obtožen na osem mesecev ječe. Gospod vrednik! Bil sem navzoč, ko so razglasili obsodbo. Blizo mene je stala gruča Lahov. Dasi so ti Lahi vedeli, da je starejši hčerki Plesovi bilo od najmanj ure predpoludne slabo, dasi je ta laška gruča vedela, da so to ubogo hčerko komaj smrti rešili ob šesti uri popoldne, dasi so videli, da je padel gospod Ples v omedlevico, ko ga je napadal državni pravdnik, dasi so ti Lahi videli in slišali jok in stok mlajše hčerke gosp. Plesa, ko so ga odnesli nezvestnega iz dvorane — in vendar je ta gruča si mencala roke, vendar so se vsi Lahi veselili kazni, ki je zadela gosp. Plesa — — — v meni je zavrelo, prestrašil sem se, ko sem spoznal, kaki ljudje so moji sosedi. — — Nočem govoriti o tem. Pero se mi ustavlja, lasje mi ustajajo po koncu, srce se mi krči. O tem razmišljajte Vi bratje na Kranjskem razmišljajte o tem, s kakimi ljudmi se moramo mi boriti. Razmišljajte, če je potrebno, da se vi prepirate, ko vidite, kaj se z nami godi. — Prosim Vas, premišljajte! Kaj se godi v moji duši, ko to premišljam, povedati ne morem. Ko mi čas zaceli rane, katere so mi raztrgale srce te dni na obravnavi, tedaj vam hočem še poročati o tej razpravi. Poročati vam hočem, da boste imeli čisto pred sabo, kako so si naši socialisti in Lahij podobni, jednaki. Ker je narodna zavist in sovraštvo na Primorskem že tako velika, vzklikam iz dna svojega poštenega, pravičnega slovenskega prepričanja: Slovenec toži in sodi naj Slovenca!

(Spomenik v Sv. Štefanu pri Carigradu.) Ta mesec bodo odkrili v Sv. Štefanu pri Carigradu spomenik onih ruskih vojakov, ki so padli v rusko-turški vojski l. 1878. Izbrali so ta kraj zato, ker so se tu po ruskih zmagah začela pogajanja, med katere je posegla ruska diplomacija ter jih kočala z berlinskim mirom. Ruskega carja bo zastopala deputacija, na čelu ji veliki knez Nikola Nikolajevič.

(Najbogatejše mesto v Rusiji) je Irkutsk, ker nima dolga. Moskva ima 6 milijonov premoženja in 14 mil. dolga; Petrograd 6½ mil. premoženja in 19 mil. dolga.

Društva.

(Katoliškega društva za delavke zabavni večer) dne 20. t. m. je zbral veliko število ljubljanskega občinstva v dvorani »Katol. doma«. Vstop je bil dovoljen le povablencem in udom, vender je bila prostorna dvorana natlačena polna, kar je znamenje, koliko zanimanja vživa to vrlo društvo v Ljubljani. — Odbor je sestavil jako zanimiv program in izvršili so ga povsem prav dobro. Zapele so se najproje štiri pesme, vse

dovršeno, a vender je najbolj ugajala Ferjančičeva »Sijaj solnčice«, katero je moral zbor na splošno željo ponoviti. Tudi »drugi venček narodnih veseljih« Ferjančičevih je zbrano občinstvo izborno zabaval. — Deklamovalke so že od poprej dobro znane in so storile tudi to pot svojo dolžnost. Hitro je sicer minul 1. del vsporeda in vender smo težko čakali začetka igre »Lurška pastirica«, ker smo si obetali posebnega vžitka in res nismo se varali. Že prvi pot so dekleta predstavljale to igro prav dobro, a zdaj se je kazal vsestransko velik napredek. Omenimo le nekatere reči. Obleka igralk je bila mnogo finejša in deloma zares dragocena, kar je dokaj pripomoglo občinstvu se sprijazniti vzlasti z vlogami grofinje Eleonore in njenih hčera grofic Otilije in Zofije, ki so vse tri izborno igrale vsako svojo dovolj težko vlogo. Mina, domača učiteljica, je dobro pogodila značaj krepke odgojiteljice. Pravo gnezdo zdravega humorja in nedolžnih šal je bila hiša in družina pristavke Barbe, ki je za tako vlogo kakor navlašč in je v tem slučaju izborna igrala, kar se jej je obneslo tem bolje, ker so jo njene tri brhke hčerke krasno podpirale. Glavna oseba v igri je pastirica Bernardka, ki ima jako težko vlogo. Po našem mnenju je dekle ulogo svojo popolnoma razumela in jo jako dobro igrala; drugo vprašanje pa je seveda, jeli dr. Weissenhofer dobro pogodil značaj in delovanje Bernardke, kar nekateri zaničajo. Tudi manjše vloge so bile v spretnih rokah in so po svoje pripomogle k splošnemu dobremu vtisu. Oder je kazal nekaj novih kulis in mehanizem je deloval bolj točno. Angelji so bili tudi bolj vzorni in so mnogo pripomogli, da so daljši presledki minuli v zadovoljnost občinstva. Konečna živa podoba je sicer umetniško sestavljena in napravi dober vtis, a bengalična razsvetljava je bila preslaba, kar nekoliko pomanjša lepoto. — Odbor smé biti ponosen na take vspehe in društvo zasluži vsestranske podpore; mi pa želimo, da kmalu zopet stopi pred občinstvo.

„Naša straža.“

Pod tem zaglavjem bode naš list priobčeval vse javnosti namenjene in za javnost pripravne notice o novem vseslovenskem društvu. Danes pričenjamo z imenikom pristopivših članov. Da bo vsakdo vedel, naj ponatisnemo še jedenkrat § 6. društvenih pravil o »dolžnosti udov«. Glasi se: »A. Udje morajo plačevati svoje doneske, in sicer: Ustanovni jedenkrat za vselej vsaj 50 kron in razdelé lahko svoje plačevanje na 5 let po 10 kron. Redni udje plačajo vsaj po 1 krono na leto. B. Društva in zadruga morajo odrajtovati svoje letne doneske, katerih svota se razmeram primerno dogovori z načelstvom, ki pa ne sme znašati manj nego 10 kron«

Razen gg. dr. Majaron in dr. Krisper, ki sta plačala vsak po 200 kron ustanovnine, postali so društveni ustanovniki in ustanovninino ali vso ali deloma že vplačali še sledeči gospodje: državni poslanci: Josip Žičkar, dr. Andrej Ferjančič, Fran Povše, Josip Kušar, Ivan Vencajz, Ivan Robič, Josip Pogačnik, dr. J. E. Krek, dr. Ign. Žitnik, Vilj. Pfeifer, Fran Šuklje, H. vitez Berks, dr. Lavoslav Gregorec, Vekoslav Spinčič, dr. Anton Gregorčič, dr. M. Laginja, grof Alfred Coronini, dalje gg.: Stjepan Gjivič, poslovodja posojilnice istrske v Pulju, dr. Ivan Dečko, odvetnik v Celju, Fr. Lončar, pos. tajnik, dr. Ivan Sernec, odvetnik v Celju, dr. J. Hrašovec, odvetnik v Celju; kot redni udje so pristopili in plačali gg.: Lenart Janez, župnik v Poličanah, 2 kroni, Šebat Anton, kaplan v Poličanah, 1 K, Detiček Janez, posestnik v Poličanah 1 K, Kokalj Janez, učitelj v Poličanah, 1 K, Marinič Jakob, župnik v Majšbergu, 1 K, Korošak Jakob, kaplan v Ločah, 1 K, Lednik Anton, župnik v Ločah, 1 K, Šanda Janez, kaplan v Makolah, 1 K, Jerman Janez, župan v Makolah, 1 K, Fran Pavšnar, krojač v Ljubljani, 1 K, Matej Trepal, sem. duh. v Celovcu 4 K, Lucinka Šarc v Ljubljani, zbirka 6 kron 50 vin., Ivan Kavčič v Radgoni 1 K, Iv. Novak, trgovec, Dole pri Litiji 4 K, Iv. K. Terpin, kaplan, Šmartno pri Litiji, 1 K, Gregor Šlibar, župnik, Rudnik, 1 K, Fran Pehlar, župan v Dolu (Štajersko), 2 K, Alojzij Podmanik, užitninski uradnik v Dolu 1 K, Anton Štefančič, krojač, Hrastnik, 1 K, Fran Majcen, trgovec v Dolu, 1 K, Anton Šebat, kaplan, Poličane, 1 K, Anton Guns, nadučitelj v Dolu, 1 K, Jerica Guns, nadučitelj, soproga v Dolu, 1 K, Gregor Trdina, poslovodja v Ljubljani, 2 K, Adela Mozetič, učiteljica v Solkanu, 1 K, Franica Dermastija v Vodmatu, 1 K, dr. Jenko, asist. v deželni bolnici v Ljubljani, 1 K, dr. Zarnik, secund. v dež. boln. v Ljubljani, 1 K, dr. Krajec, secund. v dež. boln. v Ljubljani, 1 K,

dr. Karfig, secund. v dež. boln. v Ljubljani, 1 K, dr. Jankovič, secund. v dež. boln. v Ljubljani, 1 K, Leo Kraft, cand. med., Dunaj, 1 K, Tone Breceļ, cand. med., Gradec, 1 K, Franc Pretnar, blagajnik mestne hranilnice v Ljubljani, 1 K, Pavel Hudovernik, not. kand., Kostanjevica, 1 K, Pavel Lozar, trgovec, Ljubljana, 1 K, Peter Sevnik ml. trg., Ljubljana, 1 K, Hus Zdravko, farmac., Ljubljana, 1 K, Hus Gjuro, abit., Zagreb, 1 K, A. Gerbec, novomašnik, Gorica, 1 K, Jakob Čemažar, novomašnik, Trst, 1 K, Ciril Vuga, bogoslovec, Gorica, 1 K, Jožef Abram, bogoslovec, Gorica, 1 K, Jakob Bergant, stud. phil., Dunaj, 1 K, A. Carli, stud. jur., Dunaj, 1 K, Franc Ban, poslovodja »Kat. tiskarne«, Ljubljana, 1 K, Peter Modic, Ljubljana, 1 K, Ivan Snój, Ljubljana, 1 K, Josip Dermastija, jurist, Dunaj, 1 K, J. Karba, sluga, Dunaj, 2 K, Ivan Štefe, Ljubljana, 1 K, Ivan Kregar, načelnik okrajne mestne bolniške blagajne, Ljubljana, 1 K, Marija Umberger, Ljubljana, 1 K, Lovro Baš, notar, Celje, 1 K, Fon, c. kr. profesor v Celju, 1 K, Fr. Jošt, taj. zveze, Celje, 1 K, Krainčič, kaplan, Celje, 1 K, Ivan Vavken, tajnik hranilnice, Celje, 1 K, dr. Karlovšek, odvet. kandidat, Celje, 1 K, Suhač, c. kr. profesor, Celje, 1 K, Levičnik, c. kr. nadsod. vp., v Celju, 1 K, Fran Dolenc, posestnik, Celje, 1 K, dr. Vrečko, odvetnik, Celje, 1 K, dr. Brenčič, odvetnik, Celje, 1 K, dr. Prauseis, odvet. Celje, 1 K, dr. Šuklje, zdrav., Celje, 1 K, K. Vanič, trg., Celje, 1 K, Ivan Kapus, brivec, Celje, 1 K, Milan Hočevvar, trgovec, Celje, 1 K, Detiček, notar, Celje, 1 K, Ivan Likar, zastopnik banke, Celje, 1 K, Ivan Grobelnik, solicitor, Celje, 1 K. (Dalje sledi.)

Pristopek »Naši straži« in vplačila vsprejema začasni tajnik in blagajnik dr. Janko Brejc v Ljubljani.

Gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Šempetru pri Gorici imela je v mesecu oktobru:

sprejemkov	gld. 4709.68
in izdatkov	» 3718.89 ¹ / ₂
tedaj denarnega prometa	gld. 8428.57 ¹ / ₂

Hranilnih vlog se je v tem mesecu vložilo gld. 2456.50, vzdignilo pa gl. 1030.— in je stanje konec meseca oktobra gl. 17.319.91.

Posojil se je dalo gld. 2145.—, vrnilo pa se je gld. 306.— in je stanje gld. 13.151.—.

Naloženega denarja ima posojilnica goldinarjev 1.311.35.

Članov ima posojilnica 214.

Hranilnica in posojilnica v Polhovem Gradcu imela je v mesecu oktobru:

prejemkov	gld. 1.070.29
in izdatkov	» 961.90
toraj denarnega prometa	gld. 2.032.19

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 825.—, vzdignilo pa gld. 310.— in je stanje koncem meseca oktobra gld. 30.300.41.

Posojil se je dalo gld. 150.—, vrnilo pa gld. 95.— in je stanje gld. 7.918.79.

Naloženega denarja ima posojilnica goldinarjev 23.641.53.

Članov ima posojilnica 89.

Hranilnica in posojilnica v Št. Vidu pri Zatičini imela je v mesecu oktobru:

prejemkov	gld. 4.634.29
in izdatkov	» 3.909.97
torej denarnega prometa	gld. 8.544.26

Hranilnih vlog se je v tem času vložilo gl. 2655.—, vzdignilo pa gl. 1385.— in je stanje gld. 48.819.—.

Posojil se je dalo gld. 600.—, vrnilo pa se je gld. 350.— in je stanje gld. 29.277.—.

Naloženega denarja ima posojilnica gld. 20.056.81.

Članov ima posojilnica 241.

Hranilnica in posojilnica v Poljanah nad Škofjo Loko imela je v mesecu oktobru:

sprejemkov	gld. 8388.61
in izdatkov	» 6890.63
tedaj denarnega prometa	» 15279.24

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 4831.53, vzdignilo pa gld. 3917.13 in je stanje gld. 154.980.40.

Posojil se je dalo gld. 2892.—, vrnilo se pa gld. 55.— in je stanje gld. 85.459.—.

Naloženega denarja ima posojilnica 79.573 gld. 13 kr.

Članov ima posojilnica 231.

Posojilnica v Radečah imela je v času od 1. januarja do 31. oktobra t. l.:

sprejemkov	gld. 38.229.50
izdatkov pa	» 38.086.62

tedaj denarnega prometa gld. 76.316.12

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 25.694.33, vzdignilo pa gld. 15.824.99 in je stanje 62.426 gld. 60 kr.

Posojil se je dalo gld. 14.034.25, vrnilo pa gld. 8925.73 in je stanje gld. 61.449.84

Naloženega denarja ima posojilnica gld. 100.—.

Članov pa 383.

Hranilnica in posojilnica v Domžalah imela je v mesecu oktobru:

prejemkov	gld. 4946.49
in izdatkov	» 4900.61

toraj denarnega prometa gld. 9847.10

Hranilnih vlog se je vložilo v tem času gld. 530.—, vzdignilo se je pa gld. 1890.—, in je stanje gld. 16.412.52.

Posojil se je dalo gld. 2960.—, vrnilo pa se je gld. 225.— in je stanje gld. 15.980.—.

Članov ima posojilnica 78.

Hranilnica in posojilnica v Biljah pri Gorici imela je v mesecu oktobru:

sprejemkov	gld. 2821.78
in izdatkov	» 2509.44

tedaj denarnega prometa gld. 5331.22

Hranilnih vlog se je vložilo v tem mesecu gld. 863.50, vzdignilo pa gld. 2285.33 in je stanje gld. 12.828.69.

Posojil se je dalo gld. 200.—, vrnilo se je pa gld. 47.— in je stanje gld. 19.087.—.

Naloženega denarja ima posojilnica 164 gld. 67 kr.

Članov ima posojilnica 180.

Hranilnica in posojilnica v Sv. Križu pri Litiji imela je v mesecu oktobru:

sprejemkov	kron 3544.32
in izdatkov	» 2261.52

tedaj denarnega prometa » 5805.84

Hranilnih vlog se je vložilo kron 1160.— vzdignilo pa kron 980.— in je stanje kron 23.220.20.

Posojil se je dalo kron 1265.80, vrnilo se pa je kron 670.— in je stanje kron 35.369.56.

Članov ima posojilnica 233.

Hranilnica in posojilnica v Leskovicah imela je mesecu oktobru sprejemkov . . . gld. 326.06

izdatkov pa » 268.—

tedaj denarnega prometa gld. 594.06

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 285.— vzdignilo pa gld. 68.— in je stanje gld. 3929.—

Posojil se je dalo gld. 200.— vrnilo pa nič in je stanje gld. 2147.—

Naloženega denarja je gld. 1600.—

Članov je 32.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 23. novembra. Slovanska krščansko-narodna zveza je izvolila namestu dr. Laginje, ki se je odpovedal, v nagodbeni odsek posl. Vukovića.

Dunaj, 23. novembra. Novica, da odstopi vojni minister, se ne potrdi. Vojaški krogi v vojnem ministerstvu o tem nič ne vedo in tudi iz Budimpešte se vest zanika.

Dunaj, 23. novembra. Današnji »Neues Wiener Tagblatt« izjavlja nasproti poročilom raznih listov, da o demisiji vojnega ministra pl. Krieghammerja dosedaj še ni ničesar znanega.

Dunaj, 23. novembra. Glede odgovora na adresu češkega deželnega zbora, pišejo češki listi, da je ta odgovor jeden izmed postulatov češkega državnozbornskega kluba, kateremu je neki vlada že pritrdila in od katerega češki zastopniki zelo mnogo pričakujejo.

Dunaj, 22. novembra. Utrakvistično vseučilišče na Moravskem ustanovi vlada še le tedaj, ko bo za to šolo dovolj sposobnih močij. V to svrhu lani v proračun stavljeno svoto 7000 gold. je letos vlada zvišala na 12.000 gld.

Dunaj, 23. novembra. Običajni sobotni bumelni in shodi vsake vrste so na vseučilišču do preklica prepovedani.

Budimpešta, 23. novembra. Današnja seja se je mirno pričela. Predsednik je izjavil pričetkom seje, da si je ogledal steno-grafiški zapisnik ter se prepričal, da nima nobenega povoda k redu klicati ministra Perczelna. Pred prehodom na dnevni red se je oglasilo deset govornikov, ki so omenjali včerajšnjih izgrede ter zahtevali varstva za dijake. Govorili so mej drugim Polony in Zichy, mej poslednjega govorom je zavpil Bolgari: Ravno sedaj moré našo akademično mladino pred politehnikom. Vsled teh besed nastane po zbornici tak šum, da mora predsednik sejo pretrgati za deset minut. Takoj se je skazalo, da ta vest ni resnična in da opozicija tako dela zato, da bi še bolj razburila javno mnenje.

Budimpešta, 23. nov. Danes opoldne so se zopet spoprijeli pred vseučiliščem dijaki s policijo. Na obeh straneh je bilo več ranjenih. Kolovodje pouličnih izgrede so zaprli. Danes se je sešel ministerski svet, ki se razgovarja o položaju. Pričakuje se, da bodo njegovi sklepi podlaga za odločitev.

Budimpešta, 23. novembra. Vsega skupaj so zaprli 226 dijakov, katere so pa večinoma že izpustili.

Pulj, 23. novembra. Nemška cesarska dvojica je dospela sem danes zjutraj ob 7. uri 45 min. Pričakoval jo je podadmiral Spaun in namestnik Goess. Ladija je priplula v zaliv mej običajnim streljanjem.

Geneva, 23. novembra. Morilec Luccheni je umaknil pritožbo proti razsodbi porotnega sodišča ter so ga vsled tega odvedli včeraj iz preiskovalnega zapora v določeno ječo. — Avstro-ogerski poslanik Kuefstein je doposlal mestnemu svetu pismo z 20.000 franki za mestne uboge.

Madrid, 23. novembra. Stroški zadnje vojske mej Španijo in Ameriko znašajo 3200 milijonov peset.

Foulard-svila 65 kr.

do gl. 3-35 meter — japonska, kitajska itd. v najnovjših vzorcih in barvah, tudi črna, bela in barvena **Hennebergova svila** od 45 kr. do gl. 14-65 meter — v najbolj modernih tkaninah, barvah in vzorcih.

Na zasebnike poštnine in carine presto na dom. — Vzorci obratno. Dvojni pisnični porto v Švico.

Tovarne za svilo G. Henneberg
52 e. in kr. dvorni zalagatelj, **Curth.** 10 2

21. novembra. Anton Glojek, hišnik, 78 let, Mestni trg št. 17, srčna kap.

22. novembra. Celestina Marija Blažon, uršulinka, 26 let, Kongresni trg 17, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306'2 m.

	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm	Tempera-tura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padačina 24. ura
22	9 zvečer	730.9	1-7	brevz.	dež	
23	7 zjutraj	727.6	2.0	sl. jzah.	oblačno	4.2
	2. popol.	726.1	3.9	sl. jug	"	

Srednja včerajšnja temperatura 14°, za 0-7° pod normalno.

Tržne cene v Ljubljani

dné 23. novembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	10 50	Špeh povojen, kgr.	70
Rež, " " " " " "	8 50	Surovo maslo, " " " " " "	85
Ječmen, " " " " " "	7 80	Jajce, jedno " " " " " "	3 ⁵
Oves, " " " " " "	6 50	Mleko, liter " " " " " "	8
Aida, " " " " " "	9 50	Goveje meso, kgr.	56
Proso, " " " " " "	8 50	Telečje " " " " " "	60
Koruz, " " " " " "	6 50	Svinjsko " " " " " "	52
Krompir, " " " " " "	3	Koštrunovo " " " " " "	86
Leča, " " " " " "	12	Piščanec " " " " " "	40
Grah, " " " " " "	9	Go'ob " " " " " "	17
Fizol, " " " " " "	8	Seno, m. stot. " " " " " "	1 80
Maslo, kgr.	94	Slama, " " " " " "	1 60
Mast, " " " " " "	76	Drva trda, 4 kub. m.	6 60
Špeh svež, " " " " " "	62	" mehka, 4 " " " " " "	4 80

Stanarinske knjižice
za stranke
z uradno potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razpredelbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ka-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 gl. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Fran Primožič,
jermenar in sedlar
Sv. Petra cesta 34
Ljubljana,

prilagoča se slavnemu
občinstvu in prečastiti
duhovščini v vsakršno

izdelovanje

Od 1. novembra nadalje:

Dunajska cesta št. 6,
poleg lekarne Piccoli.

Ilustrovane cenike pošiljam na
zahtevanje brezplačno.

jermenarskih in sedlarskih proizvodov,

katera okusno, trpežno in ceno izvršuje.
Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih oprem za vožnjo
in ježo itd. — Izdelovanje jermen in zvonove.
Poprave se dobro in po ceni izvršujejo. 471 50-10

Zunanja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

Zahvala.

823 1-1

Toplo in pristrčno zahvalo izrekamo vsem, ka-
teri so nam ob boleznih in smrti predrage, iskreno
ljubljene naše hčerke, oziroma sestre

soror Borgije Jenko

izrazili tolažilno sočutje, posebej še čast. uršulinski
samostanski duhovščini, čast. oo. frančiškanom in
spremljevalcem pogreba nepozabne pokojnice. Bog
povrni vsem!

V Ljubljani, dné 23. novembra 1898.

Žalujoči ostali.

Na prodaj je

zidana baraka

z opeko krita, popolno dobro ohranjena,
10 m dolga, 4 1/2 m široka, na Pogačarjevem trgu,
na oglu Medarskih ulic za škofijo, prav po
ceni proti temu, da se takoj odstrani. — Več se
poizve pri **J. Klauer-ju**, ravno tam. 823 2-1

Valentin Accetto,

zidarski mojster

v Ljubljani, Trnovski pristan 14,

se priporoča slav. občinstvu, prečast. duhovščini,
gg. podjetnikom in društvom za vsa ter raznotera

zidarska dela.

Prodaja tudi iz lastne opekarne 588 25

opeko vseh vrst.

Uljudno podpisani naznanja slav. občinstvu
na deželi, da je **odprl povsem novo**

prodajalnico in zalogo živil

ter **prekomorskega blaga in naslad**, kakor
tudi **pristnih vin**, kot: istrijanskih, dalmatinskih,
izbornih vipavskih iz lastne kleti, in drugih, v
steklenicah in na debelo. Osobito opozarjam slav.
občinstvo na **dezertna vina v buteljkah**.

Naročbe se vrše na vse strani in v vsakej
množini točno, pošteno in v cenah zmerno, bodisi
po pošti ali po železnici.

Ceniki so slehernemu na razpolago.

Osobito čast. duhovščini, gg. uradnikom, gg.
obrtnikom itd. priporoča se prav toplo za obilna
odjemanja, za kar se jim zahvaljuje v naprej,
bileže se udanostno 807 8-2

Anton Furlan,

trgovec,

ulice Crociera in p. S. Francesco 2, **Trst.**

Harmonij,

dobro ohranjen in po nizki ceni, je na prodaj. — Poja-
nila daje **Matej Holmar**, organist, v št. Rupertu na
Dolenjskem. 818 3-2

Prva največja kranjska trdka.

Od 1. novembra nadalje:

Dunajska cesta št. 6,
poleg lekarne Piccoli.

Ilustrovane cenike pošiljam na
zahtevanje brezplačno.

jermenarskih in sedlarskih proizvodov,

katera okusno, trpežno in ceno izvršuje.
Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih oprem za vožnjo
in ježo itd. — Izdelovanje jermen in zvonove.
Poprave se dobro in po ceni izvršujejo. 471 50-10

Zunanja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

Telefon št. 90.

Telefon št. 90.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem dobil

generalno zastopstvo meščanske pivovarne v Plznu

ustanovljene leta 1842

za **Kranjsko, Spodnje Štajersko, Reko,**
Opatijo, Iko, Lovrano itd.

ter da bodo točili

!originalno plznsko pivo!

iz te pivovarne,

ki je najboljša na svetu, in tudi jedino bolnikom pri-
poročeno od zdravnikov v dijeto,

naslednji gospodje:

Bilina & Kasch, „Pri roži“,

L. Fantini, Gradišče.

G. Fröhlich, „Pri slonu“,

Karol Koisser, „Pri Maliču“,

Ivan Mayr, „Narodni dom“;

v steklenicah ga bodo prodajali gg:

M. Avanzo, Wolfve ulice,

Ivan Buzzolini, Špitalske ulice,

M. Umberger, Židovske ulice,

Fr. Krapeš, „Narodna kavarna“.

Naročila na pivo v steklenicah in v sodčkih
vzprejemam v svoji pisarni

v Šelenburgovih ulicah št. 1.

Z velespoštovanjem

743 10-10

Ivan Gorup

generalni zastopnik meščanske pivovarne v Plznu,
ustanovljene leta 1842,

Naročila z dežele izvršujem točno.

Pri podpisnem mestnem magistratu razpisane so sledeče, doslej nepopolnjene in pa vsled sklepa občinskega sveta z dne 15. t. m. na novo ustanovljene službe:

1. služba **magistratnega koncipijenta** s sistemizovanimi prejemki V. činovnega razreda;
2. služba **mestnega inženierja** s sistemizovanimi prejemki III. činovnega razreda;
3. služba **stavnega asistenta** s sistemizovanimi prejemki V. činovnega razreda;
4. služba **cestnega nadzornika** s sistemizovanimi prejemki VI. činovnega razreda;
5. služba **blagajničnega oficijala** s sistemizovanimi prejemki V. činovnega razreda;
6. služba **policijskega komisarja** s sistemizovanimi prejemki IV. činovnega razreda;
7. služba **tržnega nadzornika** s sistemizovanimi prejemki III. činovnega razreda;
8. služba **mestnega živinozdravnika** z naslovom klavničnega nadzornika s sistemizovanimi prejemki IV. činovnega razreda;
9. služba **klavničnega oskrbnika** s sistemizovanimi prejemki V. činovnega razreda;
10. služba **protokolista** s sistemizovanimi prejemki IV. činovnega razreda;
11. služba **drugega vodovodnega strojnika** s sistemizovanimi prejemki VI. činovnega razreda;
12. služba **elektrarniškega knjigovodskega oficijala** s sistemizovanimi prejemki V. činovnega razreda;
13. služba **elektrarniškega monterja** s sistemizovanimi prejemki V. činovnega razreda;
14. služba **drugega elektrarniškega strojnika** s sistemizovanimi prejemki VI. činovnega razreda.

Za morebitno oddajo razpisujejo se pa tudi naslednje službe:

1. služba **blagajničnega asistenta** s sistemizovanimi prejemki VI. činovnega razreda;
2. služba **policijskega oficijala** s sistemizovanimi prejemki V. činovnega razreda;
3. služba **drugega mestnega komisarja** s sistemizovanimi prejemki IV. činovnega razreda;
4. služba **knjigovodskega asistenta** s sistemizovanimi prejemki VI. činovnega razreda;
5. služba **pisarničnega oficijala** s sistemizovanimi prejemki V. činovnega razreda;
6. služba **pisarničnega kancelista** s sistemizovanimi prejemki VI. činovnega razreda;
7. služba **konceptnega praktikanta** z letnim adjutom 600 gld.;
8. služba **knjigovodskega praktikanta** z letnim adjutom 480 gld.

Na oddajo teh služeb nanašajo se naslednja določila službene pragmatike:

§ 5.

Za politično konceptno službo.

Posebne zahteve za namestitev v konceptni stroki so:

1. dovršene pravno- in državnoznanstvene študije in z dobrim uspehom prebiti trije teoretični državni izpiti;
2. z dobrim uspehom napravljeni praktični izpit za politično poslovanje.

Izjemoma se smejo pa tudi prosilci z dovršenimi juridičnimi študijami in dvema državnima izpitoma vsprejeti pod tem pogojem za konceptne praktikante, če se v teku jednega leta izkažejo, da so z dobrim uspehom prebili tretji državni izpit.

Taki prosilci se zaprisežejo še le potem, ko zadosté temu pogoju; ob svojem vstopu pa obljubijo le molčljivost. (§ 30.)

V teku dveh let po dnevu zaprisege mora za konceptno službovanje vzprejeti uradnik z vspehom napraviti praktični politični izpit, sicer se ga, če mu občinski svet ne dovoli daljšega roka, lahko odpusti iz mestne službe.

Pred vspešnim praktičnim političnim izpitom napredovanje v konceptni službi nikakor ni dopustno.

Izjeme od zgoraj omejenih določb so dopuščene glede takih služb, katere zahtevajo druge posebne strokovnjske zvedenosti in za katere se tudi v državni službi ne zahteva sposobnost za politično delovanje (§ 29, odst. 2. obč. reda).

§ 7.

Za stavbni urad.

Pogoj za namestitev v mestnem stavbnem uradu je dokazilo z vspehom dovršenih popolnih tehniških študij in

pa za državno stavbno službo predpisana usposobljenost, oziroma dokazilo o vspešno prebitih teoretičnih in praktičnih državnih izpitih.

Izjemoma smejo praktikantje sprejeti biti v stavbno službo, tudi če se niso izkazali s praktičnim državnim izpitom in če zadosté ostalim zahtevam, toda le pod tem pogojem, da v teku jednega leta nedostajajoči praktični izpit zanesljivo naredé, ker bi se sicer smeli odpustiti.

Zapriseči morejo se še le potem, ko ta pogoj izpolnijo; ob vstopu pa obljubijo le molčljivost.

Služba stavbnega adjunkta in stavbnega asistenta ni navezana na te določbe, temveč se sme oddajati sposobnim prosilcem brez dovršenih tehničnih študij, ako s primernimi izpričevali zadostno dokazujejo svojo usposobljenost za visokostavbno stroko.

Za nižja uradniška mesta tega uradnega oddelka zadostuje dokazilo praktičnega tehničnega znanja in pa spretnost v tehničnem zaračunavanju.

§ 8.

Za knjigovodstvo.

Za vsprejem v službo pri mestnem knjigovodstvu se zahteva dokazilo o vspešno dovršeni nižji gimnaziji ali pa nižji realci in pa o vspešno napravljenem izpitu iz državnega računarstva. Prednost se pa pri vsprejemu daje prosilec, ki so dovršili višjo gimnazijo ali višjo realko z zrelostnim izpitom, ali pa kako javno trirazredno višjo trgovsko šolo z dobrim vspehom.

Praktikantje se vsprejemajo tudi brez izpita iz državnega računarstva, morajo pa ta izpit najpozneje v teku enega leta po vsprejemu popolniti, sicer se jih sme iz službe odpustiti.

Zaprisežejo se še le potem, ko izpolnijo ta pogoj; o svojem vstopu pa obljubijo le molčljivost.

Povišba ali napredovanje sta pred vspešno prebitim izpitom nedopustni.

§ 9.

Za blagajnico.

Od prosilcev za blagajnične službe se zahtevajo one študije in izpiti, kakor za knjigovodstvo.

Je-li kavicje vlagati, kakošne kavicje se pri posameznih službah vlagajo in kako, to določa dotično službeno navodilo.

§ 10.

Za upraviteljstvo mestne klavnice.

Prosilci za kako službo v mestni klavnici morajo biti državno aprobovani živinozdravniki. Še kake druge zahteve za namestitev v mestni klavnici se zamorejo od slučaja do slučaja ob popolnitvi dotičnega službenega mesta staviti.

§ 11.

Za tržnega nadzornika.

Od prosilcev za službo tržnega nadzornika se zahteva pred vsem obča usposobljenost, posebej pa natančno teoretično poznanje živil, vpogled v tržne razmere radi vzdrževanja tržnega reda in pa uprave tržnice.

Dokler se prosilec z vsemi dokazili o teh zahtevah ne izkaže, sme se nastavit le začasno.

Prosilcem, ki se izkažejo z izpričevali o usposobljenosti za samostalno kemično-analitično preiskovanje živil, gre prednost.

Podrobne določbe o izvrševanju njegovega poklica se označijo v posebnem navodilu.

§ 12.

Za pisarniško službo (vložni zapisnik, registratura, ekspedit, zglasevalni urad, vojaška pisarna i. t. d.)

Za namestitev v pisarniški službi se od prosilca zahteva, da je z dobrim vspehom dovršil nižjo gimnazijo, nižjo realko ali kak drug zavod iste vrste in pa, da si je splošno usposobljenost za ta poklic pridobil z večletno prakso v kaki državni, deželni, občinski ali kak zasebni pomožni pisarni, in da se o tem izkaže z ugodnimi izpričevali.

Prednost se daje prosilec, ki se izkažejo s srednješolskim zrelostnim izpričevalom ali pa z zrelostnim izpričevalom kacega drugega zavoda iste vrste.

§ 13.

Za mestni vodovod, mestno elektrarno in vrtnarstvo.

Od prosilcev za službo strojnikov pri mestnem vodovodu in mestni elektrarni zahteva se, da so prebili z dobrim uspehom strojniški izpit, ter službovali pri kaki parni napravi vsaj dve leti kot strojniki ali kurjači; od prosilcev za službe monterjev dokaz, da so v monterški stroki dobro izvežbani in da imajo za sabo vsaj dveletno praktično službeno dobo; in konečno od prosilcev za službo mestnega vrtnarja izučbeno vrtnarsko pismo in dokaz vsaj dveletne praktične službe v kakem večjem umetnem vrtnarstvu. Izmej prosilcev za poslednje imenovano službo imajo prednost oni, ki so si svoje znanje izpopolnili s potovanjem po inozemstvu ali vsaj po večjih tuzemskih mestih.

§ 12.

Naslov in čin.

Tistega dne, ko nastopi službo, zadobi mestni uradnik in sluga s podeljeno službo združeni naslov, čin in pravico do prejemkov, ki so za to službo določeni.

Službeni čin mestnega uradnika in sluga, to je njegov čin nasproti onemu ostalih uradnikov in slug istega činovnega razreda, določa se po dnevu imenovanja v tem činovnem razredu, tako, da ima prej imenovani glede službenega čina prednost pred pozneje imenovanim.

Dan imenovanja je v nameščevalnem pismu navesti.

Ob povoljnem službovanju se izvrši povišba mestnih uradnikov iz jedne plačilne stopnje v naslednjo višjo plačilno stopnjo istega činovnega razreda ob sebi, to je brez nadaljnega sklepa občinskega sveta, od petih do petih let v smislu plačilnega obrazca, kateri je določil občinski svet.

Pod enakimi pogoji se pomaknejo uradniki, od katerih se zahtevajo dovršene akademične študije, če so prebili nepretrgoma že 15 let v istem činovnem razredu, v naslednji višji činovni razred ad personam. Nadaljnje napredovanje v še višji činovni razred pa je le mogoče po imenovanju dotičnega uradnika na sistemizovano službeno mesto.

Uradniki, od katerih se ne zahtevajo dovršene akademične študije, zamorejo priti iz jednega činovnega razreda v višji činovni razred le po sklepu občinskega sveta in sicer le takrat, kadar je v dotičnem činovnem razredu kako službeno mesto izpraznjeno. Pri tem pa veljajo sledeče utesnitve:

1. Uradniki, kateri niso dovršili kake srednje šole, napredujejo praviloma le do V. činovnega razreda.

2. Uradniki, od katerih so se zahtevale dovršene srednje šole, napredujejo praviloma le do vstetega IV. činovnega razreda.

Izjeme veljajo glede:

a) protokolista, ekspeditorja, registratorja in klavničnega nadzornika, ki dospejo lahko do III. čin. razreda.

b) uradnikov mestnega knjigovodstva in mestne blagajne, ki dospejo lahko do II. čin. razreda.

3. Uradniki z dovršeno veliko šolo dospejo lahko do I. činovnega razreda.

§ 74.

Plače, postranski prejemki, plačilni obrazec za uradnike in sluga.

Plače in vse druge, kakoršnekoli in katerekoli prejemke uradnikov, slug in drugih nameščencev mestne občine določa občinski svet.

1. Za mestne uradnike je občinski svet določil sledeči plačilni obrazec:

Činovni razred	Plača	Činovni razred	Plača
I.	3000— 2700— 2400—	IV.	1300— 1200— 1100—
II.	2200— 2000— 1800—	V.	1040— 960— 880—
III.	1600— 1500— 1400—	VI.	825— 750— 675—

2. Praktikantje niso uvrščeni v noben činovni razred; za one, od katerih se zahteva dovršena velika šola, se določa adjutum gld. 600, za vse druge pa adjutum gld. 480.

§ 79.

Dejalnostna priklada, naturalno stanovanje in namestek.

Mestni uradniki in sluga in pa tem jednaki nameščenci uživajo naslednje dejalnostne priklade:

» I. činovnem razredu . . . gld. 350—
» II. » » » » 300—
» III. » » » » 250—
» IV. » » » » 200—
» V. » » » » 180—
» VI. » » » » 150—

Užitek naturalnega stanovanja se prizna le izjemoma v zmislu nameščevalnega ali vsprejemnega pisma ali pa vsled posebnega sklepa občinskega sveta.

Užitek naturalnega stanovanja se pričinja istega dne, kakor prejetje plače ali mezde, in konča z izstopom iz dejalnske službe.

Če se nakaže kacemu uradniku ali slugi naturalno stanovanje, izgubi od onega dne, katerega se ondi lahko nastani, pravico do dejalnostne priklade, ne da bi bil zavezan od dejalnostne priklade, ki jo je dolje prejel, kaj povrniti.

§ 80.

Uradniki V. in VI. činovnega razreda, ki so v istem razredu povoljno službovali nepretrgoma že 15 let, dobijo pravico do v pokojnino vštene osobne službene starostne priklade, katera znaša v V. činovnem razredu 100 gld., v VI. činovnem razredu pa 150 gld. na leto. To priklado dovoljuje na podlagi podanih prošelj občinski svet.

Ako se uradnik pomakne v višji činovni razred, pridriži to priklado le v onem delnem znesku, za kateri je nova redna plača (brez dejalnostne priklade) manjša, nego prejšnja redna plača z vštetima petletnicama in osobno službeno starostno priklado. Kedar pa doseže ali pa preseže nova redna plača vsled napredovanja dotičnega uradnika v višem činovnem razredu staro redno plačo z vštetima petletnicama in osobno službeno starostno priklado, se tudi ta delni znesek priklade ustavi.

Kdor bi za jedno razpisanih služeb prositi nameraval, vloži naj z dokladi zadostno podprto prošnjo do

15. dne decembra t. l. pri podpisnem mestnem magistratu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 18. novembra 1898.

Župan: **Hribar.**

Dunajska borza.

Dne 23. novembra.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	95	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	»	85	»
Avstrijska zlata renta 4%	119	»	70	»
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101	»	10	»
Ogerska zlata renta 4%	119	»	80	»
Ogerska kronska renta 4%, 200	97	»	70	»
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	909	»	—	»
Kreditne delnice, 160 gld.	352	»	80	»
London vista	120	»	50	»
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	»	92 1/2	»
20 mark	11	»	78	»
20 frankov (napoleonador)	9	»	55	»
Italijanski bankovci	44	»	45	»
C. kr. cekini	5	»	69	»

Dne 22. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	165	gld.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159	»	—	»
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197	»	25	»
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	»	10	»
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138	»	—	»
Dunavske vravnave srečke 5%	130	»	50	»
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108	»	—	»
Posojilo goriškega mesta	112	»	—	»
4% kranjsko deželno posojilo	98	»	50	»
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	»	—	»
Prijoritete obveznice državne železnice	220	»	—	»
» » » » » južne železnice 3%	179	»	—	»
» » » » » južne železnice 5%	126	»	25	»
» » » » » dolenskih železnice 4%	99	»	50	»

Kreditne srečke, 100 gld.	202	gld.	50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170	»	—	»
Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gld.	19	»	—	»
Rudolfove srečke, 10 gld.	25	»	50	»
Salmove srečke, 40 gld.	83	»	50	»
St. Genois srečke, 40 gld.	83	»	25	»
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60	»	—	»
Ljubljanske srečke	24	»	—	»
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152	»	50	»
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3480	»	—	»
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	424	»	—	»
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	68	»	50	»
Splošna avstrijska stavbinska družba	115	»	50	»
Montanska družba avstr. plan.	175	»	50	»
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	170	»	70	»
Papirnih rubljev 100	127	»	50	»

S 1. oktobrom se prične novo celoletno naročevanje!

„MERCUR“
XXXVII. letnik.

Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih loterij-skih efektov, izkaz vseh izžrebanih državnih in zasebnih oblagacij.
Brezplačno darilo „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega zaznamek vseh izžrebanih srečk.
Naročuje se s poštnimi nakaznicami pri vseh c. in kr. poštnih uradih in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I., Wollzeile 10.

2 gl. 60 kr.
celoletna naročnina.